

נשים בספורט הישראלי

ספורט הנשים בישראל : עבר הווה ועתיד

מאת : אלון בצלאל

קמפוס ביאליק רוגוזין

היבטים היסטוריים בהתפתחות ספורט הנשים בישראל

ספורט הנשים בארץ - ישראל בתקופת היישוב

המסורת היהודית לא ייחסה חשיבות רבה לתרבות הגוף .
הספורט היה בדרג נמוך בסדר העדיפות הלאומי וגם אצל כך הנשים.
במושבות הראשונות הנשים השתתפו בעבודה , בשמירה ובהגנה .
נשים עסקו בסלילת כבישים , ייבשו ביצות שמרו זכו לשיווין זכויות כמו של
הגברים .
עם הזמן הנשים התרחקו מהמרחב הציבורי , ועברו להתמקד במרחב הפרטי
בית , משפחה .
במשך דורות המסורת היהודית ראתה בתפקיד האישה בעיקר בטיפול בתא
המשפחתי .
רק בשנות ה-30 על מהגרים ממערב אירופה לא"י והביאו איתם את תרבות
הספורט וביניהם ספורטאיות שנתנו דחיפה לספורט הנשים .

נשים בספורט הישראלי :

- ציפורה זייד נחשבת לספורטאית המצטיינת הראשונה חברת השומר .
- נשים מא"י השתתפו במשחקי המכביה ב '32 ו'35.
- בשנת 1933 מקבלת הפדרציה הבין לאומית של ספורט הנשים את תנועת מכבי כנציגה
- בשנת 12 1934 ספורטאיות משתתפות בתחרות בין לאומית בלונדון .
- ההישגים היו דלים, אך ההופעה הייתה חשובה מאוד, הן צעדו עם דגל ארץ ישראל בטקס וכן זכו למדליות מראש עיריית ת"א דיזינגוף לאחר שחזרו מלונדון
- הספורט הא"י בא לידי ביטוי בעיקר בהקמתן של אגודות ספורט ,
- הפועל (נשלטה על-ידי ההסתדרות), מכבי (המחנה האזרחי) אליצור הדתית ובית"ר (תנועת נוער שעסקה בפעילות גופנית בעיקר).
- לנשים לא היה ייצוג במוסדות הספורט והוא נוהל על ידי הגברים.

הישגי הנשים בספורט במדינת ישראל

◉ במשך שנים לא הייתה קיימת מחויבות להתייחס באופן שוויוני לייצוג של נשים, לפתח תשתיות בקרב בנות ונערות ולהקצות משאבים כמו לגברים.

◉ הגירה של ספורטאיות ממדינות בעלות מסורת ספורטיבית הגבירה את המודעות לספורט בקרב הנשים.

ספורטאיות ישראליות בולטות לדוגמה בענפים אישיים

- ⊙ אסתר רוט שחמורוב (ראה מצגת קודמת)
- ⊙ יעל ארד-זוכת המדליה האולימפית הראשונה של ישראל-מדלית כסף במשחקים האולימפיים בברצלונה.
כסף וארד באליפות העולם, אלופת אירופה 1993.

<https://edpuzzle.com/media/5dde6005afbba40c56b9806>

- לי קורזיץ - גולשת רוח , שלוש פעמיים אלופת עולם
- במשחקים האולימפיים בלונדון הגיע למקום ה 6 .

- ירדן ג'רבי - ג'ודאית אלופת עולם בשנת 2013 סגנית ב 2014 ומדלית ארד אולימפית בריו 2016

קי קופצת לגובה

ב

- ספורטאיות עבר ראויות , חנה שזיפי -רצה למרחקים בינוני
- קרן לייבוביץ - שחיינית בתחום ה
- שחר פאר - טניסאית ב007 דורגה

התעמלות אומנותית

- ◉ נטע ריבקין זכתה בארד בחישוק באליפות העולם והנבחרת זכתה בארד בתחרות הקבוצתית
- ◉ לינוי אשרם - סגנית אלופת העולם בקרב רב ב 2018 בעלת 10 מדליות מאליפויות עולם !

כדורסל וכדורעף

- לנבחרת הכדורסל היו הישגים נאים , השתתפות ראשונה הייתה באליפות אירופה ב 1950
- הישגים ברמת הקבוצות אליצור רמלה זכייה בגביע היורוקאפ ב 2011.
- שחקניות בולטות ענת דרייגור , שי דורון , לימור מזרחי .
- בשנת 67 זכתה נבחרת הכדורעף במקום ה 8 באליפות אירופה
- ספורטאיות צמרת על לישראל והפכו למאמנות ברמה גבוהה . הבולטות : אנס קלטי , אנג'ליקה רוזיאנו (טניס שולחן)

תמונת המצב של הספורט הנשים בישראל : אפליה וניסיונות לתיקון

אפליית נשים באה לידי ביטוי בכמה תחומים :

- מעט נשים משמשות בתפקידי ניהול ואימון
- חלוקת משאבים ותקציבים לא שוויונית
- תפיסה חברתית לא מפרגנת בתקשורת .

חקיקה

ייצוג הנשים במוסדות הספורט מאז קום המדינה ועד היום הוא מזערי .

ועדות רבות הוקמו בעקבות המצב ובכולן חזר ועלה הצורך בחלוקת משאבים שוויונית .

חקיקה המשך ...

- ◉ בשנת 94 הוקמה המחלקה לספורט נשים במנהל הספורט והיחידה לקידום נשים בספורט
- ◉ כן הוקמה התאחדות ספורט בתי הספר .
- ◉ מאז ועד היום חלה התקדמות בנושא זה במיוחד כי זה קרה במסגרת בית הספר .
- ◉ ב 1997 הוקמה העמותה לקידום הנשים בספורט שפועלת להשגת שיווין בין גברים לנשים בספורט
- ◉ ב 2003 הובל התיקון לחוק הספורט שקבע שחלה חובת ייצוג הולם לבני שני המינים בארגוני הספורט
- ◉ ב 2004 הוקמה עוד ועדה... מייעצת לעניין קידום נשים בספורט
- ◉ ב 2005 הוחלט על הקמת תכנית לאומית לספורט נשים

חקיקה המשך ...

⦿ ב-2005 הוקמה גם אתנה שמטרתה:

" פיתוח תרבות הגוף בישראל בדרך אשר תבטיח את השתתפותן המלאה של ילדות נערות ונשים בכל תחומי הספורט

מקיימת כל שנה פסטיבל "אתנה הולכות רחוק"

תקציבים

⊙ הספורט הישראלי נשען על ארבעה מקורות תקציב :

⊙ הטוטו

⊙ הרשויות המקומיות

⊙ חסויות ומפרסמים

⊙ מימון עצמי

מקור מימון חשוב נוסף היא מכירת חסויות התלויה ברמת הפופולריות של הענף והספורטאים .

הציבור פחות חשוף ומכיר ספורטאים וזה גורם לירידה בתקציבים עבור הנשים .

תקציבים המשך...

- ⊙ רוב הנהלות איגודי הספורט וההתאחדויות מאוישות על ידי גברים, זה גורם לחלוקה לא צודקת ולא שיוונית של התקציבים.
- ⊙ מאז הקמת אתנה, חל שיפור בנושא.
- ⊙ כדי לשפר את רמת הספורט הנשי, יש להקצות משאבים רבים לטובת סגירת הפער שנוצר שנים רבות
- ⊙ הוגשו הרבה עתירות לבג"ץ, שהביאו לשיפור בתקצוב לספורט נשים, אך עדיין קיים פער בין התקצוב לנים ולגברים.
- ⊙ קיימת "תקרת זכוכית" המונעת מנשים להגיע לעמדות מפתח. חוק הספורט מחייב את ארגוני הספורט לייצוג הולם של נשים במוסדות השונים.

השתתפות נשים בספורט ההישגי

- ◉ נשים מתמידות פחות בעיסוק בספורט מאשר גברים
- ◉ בספורט התחרותי קיימת נשירה גבוהה מאוד בקרב הנשים לעומת הגברים.
- ◉ ישנן נשים אשר מוצאות בספורט התחרותי מפלט.
- ◉ היום יותר נשים עוסקות בספורט תחרותי, אך עדיין פחות מגברים.
- ◉ נכון ל 2013 הנשים מהוות 17.4% מכלל הספורטאים הפעילים!
- ◉ **כדורסל**: הענף הקבוצתי הפופולרי ביותר בקרב הנשים לעומתו **הכדורגל** לא זכה להצלחה בקרב הנשים.

פעילות עממית

- ישנה חשיבות עצומה לפעילות העממית המתקיימת בכל רחבי הארץ
- צעדות, מרוצים, ניווטים, טיולי אופנים ועוד
- סקר שנעשה על ידי "איגוד הספורט העממי" הראה כי האוכלוסייה המבצעת פעילות גופנית סדירה פעמיים בשבוע לפחות ולא פחות מ 30 דקות ברציפות, עומד על 56%.
- בקרב הנשים 52% ובקרב הגברים 57%.

ספורט נשים באמצעי התקשורת

- הסיקור התקשורתי של ספורט נשים אינו עולה על 5% מכלל סיקור אירועי הספורט
- התקשורת אינה משקפת את התקדמות הנשים בספורט בעשורים האחרונים .
- אמצעי התקשורת מונעים בעיקר משיקולים מסחריים וכלכלים ופחות ערכיים חינוכיים ותרבותיים (רייטינג)
- בסקר שנערך ב 97 נמצא כי הסיקור הכולל של ספורט הנשים היה 1% מכלל סיקור הספורט .
- הענף הנסקר ביותר הוא טניס נשים
- התקשורת מדגישה את המראה החיצוני אצל הנשים והכוח והצלחה אצל הגברים .
- כדורסל נשים הוא הענף הקבוצתי המסוקר ביותר .
- בשנים האחרונות יש יותר ויותר שדרניות ספורט לעומת שנים קודמות

סיכום ומגמות עתידיות

- היום ישנם מגמות חיוביות המשפיעות על נשים בספורט
- עדיין יש גורמים המעכבים את תהליך הצטרפותן של נשים לעולם הספורט (נשים בעמדות מפתח , חינוך לסוציאליזציה)
- נשים נחשבו כיצורים חלשים מבחינה גופנית ונפשית ולא " נדחפו " לעסוק בספורט .
- היחס השונה הניתן לבנים ולבנות הוא ברובו אינו מודע ונעשה מתוך ההבניה החברתית והסטריאוטיפית .
- הסביבה צריכה לעודד נערות מגיל צעיר לעסוק בספורט
- יש להמשיך להיאבק במוסדות כדי שיחוקק חוקים ותקנות ליצירת שוויון בין המינים בתקצוב בתנאים ובייצוג בגופי ספורט.

המשך סיכום ...

- ⊙ יש להמשיך את המאבק לקידום ספורט הנשים .
- ⊙ המטרה להגיע להשתתפות של 45% נשים לפחות
- ⊙ מסך ספורטאי ישראל ,
- ⊙ פיתוח תשתיות , הרחבת החשיפה בתקשורת ,
- ⊙ הגדלת תקציבים וקידום תכניות ויוזמות המשלבות קידום בריאות .
- ⊙ העלאת הדימוי העצמי של הנשים
- ⊙ פיתוח מצוינות וכמובן מניעת אלימות והטרדה מינית בספורט .

